

OLGUCU (POZİTİVİST) BİLİM ANLAYIŞI VE İLETİŞİM FAKÜLTELERİ DERGİLERİNİN İÇKİN ELEŞTİRİSİ

Nüket GÜZ¹ Seher ER²

Özet

Bu çalışma İletişim Fakültelerinde yayımlanan dergilerdeki bilimsel yayın ilkeleri ile bilimsel yöntem arasındaki ilişki ve uygulamadaki karşılığını ortaya koymayı amaçlar. Bu ilişkiyi ortaya koyarken içkin eleştiri yöntemini kullanır. Bu çalışma bir makalenin farklı üniversitelere gönderilirken değişik ilkeler sunmalarının yöntembilime katkıları açısından farklı bir okuma sunacaktır. Bilimsel yayın ilkelerinin bilimsel yöntem bağlamında birbirinden ayrı açılımlar sunacağı varsayımından yola çıkarak, özet, giriş, metnin temel bölümleri ve sonuç tartışma bölümlerine ilişkin bir okuma (metinlerarası) üzerine odaklanır. Bilimsel yayın ilkeleri ile yöntembilim ilişkisinin sorgulandığı bu çalışmada bilimsel çalışmanın olgucu/pozitivist bilim anlayışında örgütlenme biçiminin nasıl öngörüldüğü üzerinde durulur. Özellikle devlet ve vakıf üniversiteleri nasıl ilkeler sunmaktadır? Sorusuna yanıt aranır. Bu bağlamda üniversitelerin öngördükleri ilkeler tartışma ortamında öne sürülen önermeler dergilerde yayımlanan makalelerdeki karşılığı ile bilimsel yöntem ilkeleriyle karşılaştırılarak sınanır. Bu sınamanın sonucunda dergilerin yayın ilkeleriyle bilimsel araştırmanın temel formatı arasında var olan ilişki ve uygulamadaki karşıt ilişkiler anlaşılır. Bunun da ötesinde bilimsel araştırmanın temel formatı içinde karşıtlık içeren dergi makalelerinin içeriklerinin farklılık kavramıyla olumsuz değer yüklenebileceği ortaya çıkar.

Anahtar Sözcükler: İletişim Fakültesi dergilerinin sıralama ilkeleri, Olguculuk (Pozitivist Bilim), İçsel (İçkin) Eleştiri

Jel Kodları: Y80, Y90, Y91

POSITIVIST UNDERSTANDING OF SCIENCE AND IMMANENT CRITIQUE OF JOURNALS PUBLISHED BY FACULTIES OF COMMUNICATIONS

Abstract

This study aims to reveal the relationship between scientific publication principles and scientific methods in journals published in the Faculties of Communication and its equivalence in practice. The method of immanent criticism is used to reveal this relationship. This article will present a different reading in terms of its contribution to methodology by presenting different principles when submitting an article to different university journals. Based on the assumption that the principles of scientific publication will present different implications in the context of the scientific method, this study focuses on a reading (intertextual) of abstract, introduction, basic sections of the text, and conclusion discussion sections. In this study where the relationship between the principles of scientific publication and methodology is questioned, it is emphasized how the way of organizing the study in the positivist understanding of science is predicted. Particularly the answer to the question “what principles do the state and foundation universities offer?” is sought. In this respect, the propositions laid down by the universities and their equivalence in journals are tested comparing different articles using the principles of scientific methods. As a result of this test, the relationship between the publication principles of journals and the basic format of the scientific research is understood and the opposing relations in practice is put forward.

Key Words: Principles of Scientific Publication, Scientific Method, Positivist Science, Immanence Criticism
Jel Codes: Y80, Y90, Y91

¹ Prof. Dr., Beykoz.Üniversitesi, STF, İletişim Tasarımı Bölümü Öğretim Üyesi , nuketguz@beykoz.edu.tr

² Doç. Dr., İletişim Fakültesi Hit Bölümü Öğretim Üyesi,erseher@istanbul.edu.tr

1. Giriş: İçkin Eleştiri

Çalışmada içkin eleştiri yoluyla çelişkileri körü körüne ortadan kaldırmak ya da biçimsel mantık anlamında temizlemek değil, çelişkilerin varlığına karşı çıkmak yerine ve anlamak ve içkin eleştiri yoluyla farkları gün yüzüne çıkarmak söz konusudur. Amaç farklılıkların bir zenginlik sergilediği görüşünü savunmaktır. İletişim Fakülteleri dergilerinde makale içindeki bilgilerin sıralanışı konusunda yer alan yayın ilkeleri-yazım kuralları bölümünde makalesi yayımlanacak kişilere belli kurallar sunulmaktadır. İlkeler bölümünde istenen sıralama ile dergilerde yayımlanan makalelerde bilgilerin sıralanışının karşılaştırmasının yapılacağı bir çalışmadır. Dışardan değil içerden yaklaşarak “vaat edilenler” ile gerçekleşenler arasındaki ilişkinin ortaya konulması ve anlamlandırılması söz konusudur

TDK Felsefe Sözlüğünde İçkinlik (ing.immanent/ immanence- Fr. immanent/ immanence, Alm. Immanent / immanenz, es. t.mündemiç) şöyle tanımlanmaktadır: Aşkın'ın, ötesinde ya da dışında olmanın karşıtı; bir şeyin içerisinde olma, bir şeye “içkin” olma, o şeyin kendisi dışındaki bir ilkeye bağlı olmama. Felsefede içkinlik ve aşkınlık üzerine yürütülen tartışmaların kökleri Platon ile Aristoteles'e dek uzanır.” (TDK Felsefe Sözlüğü)

Roger Behrens'in hazırladığı Adorno Sözlüğü'nde ise İçkin eleştiri şöyle tanımlanmaktadır. “Sizi diyalektik düşünmeye ve bazı diyalektik yöntemlere götürecektir olan yol- bizim diyalektikte adlandırdığımız gibi- içkin eleştiri yoludur.” (OD, s.12) Eleştirel kuram Horkheimer'in bir deyişiyle “farklılığın bilinciyle” değerlendirilir (HGS cilt 7, s.85). Burada çelişkileri körü körüne ortadan kaldırmak ya da biçimsel mantık anlamında temizlemek değil, daha çok çelişkilere tahammül etmek, onları anlamak ve içkin eleştiri yoluyla farkları ortaya sermek söz konusudur. Eleştiri, eleştirdiği şeye dışardan ve soyut olarak değil, içeriden yaklaşır. ... İçkin eleştiri onu kendi mantığıyla kırmak için nesnesinin içine girer. Böylelikle içkin eleştiri körleştirme bağlamına nüfuz edebilir, içkinliğini parçalayabilir. İçkin eleştiri sahicilik jargonunun avunduğu yanlış dolaysızlığa: doğrudan doğruya telaffuz edilen ya da hitap edilen bir şeyin açıkça ortaya konmuş olacağı iddiasına karşı yönelir.” (Roger, 109) (Behrens R., Çev. Tüzel Mustafa s.109).

“Schlegel ve Novalis'teki içkin eleştiri kavramını işlemiş olan Benjamin “yıkıcı eleştiri”den söz etmişti. Adorno'ya göre içkin eleştiride “uygunluk” dikkate alınıyordu. Felsefenin kavramların ya da nesne durumlarının vaatlerini yerine getirip getirmediğini saptamak gerekiyordu. “Yalnızca, kendi nesnesinde biriktirilmiş olan enerjiyi açığa çıkartan eleştirel düşünce verimlidir.” (GScilt 5, s.318) (Behrens R., Çev. Tüzel Mustafa s.109)

“...Horkheimer'e göre eleştirel kuram toplumun kendi içkin eleştirisidir. “İçkin eleştiri sadece bazı görüşe karşı bir dış ve soyut dogma koymak değil, aksine onları iddialarını açmak ve değerlendirmek belirlemek amacıyla bir görünüm gizlenmiş ihtiyaçlarını ve menfaatlerini alır. “(www.goethe.de)

“Kuramsal açıdan bakıldığında da eleştirel kuram, diyalektik bir işleyişe sahiptir; yani, bir dizi hakikat iddiasını yan yana getiren değil, bir düşünce sistemindeki iç çelişkileri ve boşlukları arayarak, bu çelişkileri tamamen farklı bir şeyin ortaya çıkacağı noktaya kadar zorlayan bir yaklaşım söz konusudur. Buna bazen içsel eleştiri denmektedir. “(Marshall Gordon, s.179-180)

Yararlanılan kaynaklarda da görüldüğü gibi İçkin eleştiri kuralcı yaklaşım ile deneysel yaklaşım arasındaki ilişkiyi araştırır. Bu aynı zamanda söylenen ile yapılan arasındaki bir bağıntıdır.

2. Amaç-Yöntem: Olguculuk Anlayışı Ve İçkin Eleştiri

Olguculuğun/Pozitivizmin kurucusu olarak kabul edilen Auguste Comte, “insan düşüncesinin gelişiminin üç aşamadan geçerek gerçekleştiği saptamasında bulunmuş; bu üç aşamanın açıklanmasını “Üç Durum Yasası” adını verdiği bölümlemeli çözümlemeyle sunmuştur.

Buna göre tarih boyunca insanlık ilki tanrıbilimsel dönem, ikincisi metafiziksel dönem, üçüncüsü de olgucu (pozitif ya da bilimsel) dönem olmak üzere üç ana aşamadan geçmiştir.” <http://www.felsefeekibi.com/> bu saptamaların fizik biliminde yaşanan kuantum ile ilgili gelişmeler nedeniyle günümüzde geçerliliğinin olmadığı savunulmaktadır.

Ümit Atabek “Pozitivizm, temelde nesnel (objective) bilgiye ulaşılacağı savını taşıyan bir yaklaşım olduğunu belirterek pozitivizmin bilen (insan-özne: subject) ile bilinen (nesne-doğa-toplum: object) ayırımına dayanmakta ve öznenin dışında nesnel bir gerçeklik olduğunu kabul ettiğini belirtir. Pozitivizm, “bilimsel bilgi” diye kategorikleştirdiği bilgiye ulaşma yolu olarak nesnel yöntemleri öne sürmektedir. Pozitivist bilim anlayışına göre araştırmacı (bilgiye ulaşmak isteyen özne) öyle nesnel yöntem(ler) kullanır ki, bu yöntemleri kullanan herkes benzer (nesnel) sonuçlara ulaşır. Pozitivizmin önerdiği temel yöntem ise görgül (ampirik: emprical) yöntemdir ve nesnelin içinde var olan (içerilen-mündemiç) bilgiye öznenin bağımsız bir biçimde ulaşarak elde etme iddiasını taşır ve bu tekil (tek tek) bilgilerden genel doğrulara ulaşabileceğini ileri sürer. Ancak görgül yöntem birçok sorunu içinde taşımaktadır ve özellikle nesnellik iddiasının geçersiz olabileceği yönünde eksikliklerle baş etmek durumundadır...

Aynı çalışmada Ümit Atabek, İletişim çalışmalarında kullanılan pozitivist olmayan yöntemler arasında semiyoloji(göstergebilim), hermenötik (yorum bilgisi), text analysis (metin çözümlemesi) gibi yöntemleri saymaktadır. (Atabek Ü, ders notları)

Selçuk Budak’ın hazırladığı Psikoloji sözlüğünde ampirik düşünme biçimi şöyle açıklanmaktadır. Ampirik düşünme biçimi, ampirizm, pozitivizm, fizikalizm gibi maddenin akıldan önce geldiğini vurgulayan felsefelerde örtülü olarak benimsenen düşünce biçimi. (Budak Selçuk 2000, s.60)

Öncelikle çalışmanın bu bölümünde İletişim Fakülteleri dergilerinde yer alan yayın ilkeleri-kuralları içinde çalışmada takip edilmesi gereken sıranın r hangi bilim anlayışına göre düzenlendiği saptanacaktır. Bu konuda bir tercih olup olmadığı belirlenecektir.

Bu anlayış içinde farklı anlayışların da aynı sıralamada göz önünde bulundurulmaları, başka bir anlatımla egemen paradigmaya uygun metinlerin oluşturulmasının istenip istenmediğinin saptanması yapılacaktır. Fakültelerin sıralama durumları ekler bölümünde tablo 1’de ayrıntılı biçimde verilmiştir. Dergi yayın ilkeleri içinde çalışmada izlenilmesi gereken sıralama bölümüne yer vermeyen Fakülteler çalışma içinde yer almamıştır. Çalışmanın yapıldığı dönemlerde açık erişimli tüm dergiler incelemeye alınmıştır.

İrfan Erdoğan, Pozitivist Metodoloji adlı çalışmasında Bilimsel Araştırmanın temel formatı (pozitivist bilimin) konusunda şu bilgileri aktarır: (Erdoğan İrfan, s., 13)

Örneğin bir akademik dergide yayınlanması düşünülen makalenin formatı üç temel aşamadan oluşur. Pozitivist bilimin dergilerinde bu akış silsilesine uyulur. İncelemelerin hemen hepsi Giriş Yöntem ve bulgu veya sonuç ana bölümleri içinde sunum yaparlar” (Erdoğan İrfan, s.,13)

Türkiye’de yayımlanan ve araştırma içinde yer almayan birkaç önemli derginin yayın ilkeleri bölümleri incelendiğinde ortaya şu sonuçlar çıkmaktadır:

İ.Ü.Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Sosyal Bilimler Dergisi Yayın İlkeleri incelendiğinde dergiye makale göndermek isteyenlerden şu kurallara uymaları istenmektedir;

“Üçlü Ana Yapıya Uygunluk: Bir araştırma bu terimleri kullanılmaksızın- ön kısım (makalenin başlığı, yazarım kimliği), ana bölümler ve “son kısım” (ekler, bibliyografya) olmak üzere üç esas kısım halinde düzenlenir.

Ana Bölümler: “Dörtlü Model’e uygunluk: Her araştırma; Giriş, Metot, Bulgular ve Yorum, Sonuç olmak üzere dört ana bölümden oluşmalıdır. Metotla bulgular ve yorum bölümleri kısaca “Geliştirme Bölümü” adıyla da anılır. İ.Ü. Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Sosyal Bilimler Dergisi Yayın İlkeleri.

Üçlü Ana yapıya uygunluk açıdan değerlendirilen metinlerde ön kısım, ana bölümler ve son kısım olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak Ana Bölümler: Dörtlü Modele Uygunluk, giriş, metot, Bulgular ve Yorum, Sonuç olmak üzere dört ana bölümden oluşması gerekmektedir.

Bu sıralama görgül araştırma yapan başka bir anlatımla pozitivist bilim anlayışını benimseyen çalışmalar için oluşturulmuş bir sıralamadır. Ancak Pozitivist Bilim Anlayışını benimsemeyenlerin izledikleri sıralama farklılık göstermektedir. Bu anlayışa göre makalenin planının oluşturulmasını tercih eden kurumların hem pozitif bilim anlayışını hem de pozitif olmayan bilim anlayışına dayanan makaleleri yayınladıkları gözükmektedir. Görgül çalışmalar için belirlenen sıralama Örneğin Göstergibilimsel Çözümleme, Yorum bilimsel (Hermenötik) Çözümleme yapılan görgül olmayan çalışmalar için de istenmektedir.

İkinci örnek ise İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü Psikoloji Çalışmaları dergisinin makale yazım kuralları 4/c.maddesinde Ana metin bölümünde, Görgül makalelerde metin, sırasıyla giriş yöntem, bulgular ve tartışma bölümlerinden oluşmalıdır” açıklaması yer almaktadır. Bu derginin görgül makaleler için önerdiği sıralama pozitivist bilim anlayışını benimseyenlere yapılan bir açıklamadır.

<http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/psikoloji/kurallar.doc>.

Üçüncü örnek; Hacettepe üniversitesi tıp fakültesi Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi bu derginin yazım kuralları bölümünde araştırma makalesinin bölümlerinin şu başlıkları içermesi beklemektedir.

Özet, metin: (Giriş, yöntem ve gereçler, bulgular, tartışma ve sonuç bölümlerinden oluşmalıdır) http://www.dcyogunbakim.org/sayfalar/yazarlara_bilgi.asp

Görgül araştırmayı tercih edenlerin izlemesi gereken yolları bellidir. Bilen ile bilinen, özne-nesne ilişkisi her iki anlayışta farklılık göstermektedir. Olgucu bilim anlayışında öznenen bağımsız bir gerçeklikten söz edilir. Görünen, belirgin olan araştırılabilir. Bu nedenle nesnellik birinci koşuldur. Özne dışında bir gerçek vardır. Oysa Olgucu olmayan bilim anlayışında ise öznenen bağımsız bir gerçeklikten söz edilemez. Madde, zaman ve uzamla bağlantılıdır. Zaman ve uzamdan bağımsız madde düşünülemez. Görelilik bu bağlamda öne çıkmaktadır. Elektron gerçekte düşünüldüğü anda var olmaktadır. Dolayısıyla bireysellik önem taşımaktadır. Madde, zaman /uzam arasındaki ilişki fizik alanında yeni boyut kazanan bir ilişki niteliğiyle yer almaktadır. Paradigma değişimiyle birlikte insana, evrene bilgiye bakış açısı değişmektedir. Çoğunluğun kabul gördüğü paradigma tek yol olarak benimsenirse, paradigmalardan söz eden bir çalışma nasıl değerlendirilecektir. Bu bağlamda Paul Fayerebend Yönteme Hayır adlı yapıtında evreni, insanı vb. anlamanın yollarından söz eder. Bu bağlamda da gerçeğe ulaşmanın tek yolunun bilim olmadığını açıklar.

Çalışmanın içinde yer alan dergilerin seçtikleri bölüm başlığı sıralamalarıyla olgucu bilim anlayışının yeğlediği sıralamaları karşılaştırdığımızda tüm dergilerle ilgili aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

Tablo:1 Çalışmada Takip Edilmesi Gereken Sıra

Üniversitenin adı	Çalışmada Takip Edilmesi Gereken Sıra
Akdeniz Üniversitesi	Başlık Özet Anahtar Kelimeler, Yabancı Dildeki Başlık, Abstract, Keywords, Giriş, Ana Metin Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuç Kaynakça
İ.Ü.İletişim Fakültesi	Başlık, Türkçe Özet Anahtar Sözcükler, Yabancı Dilde Başlık, özet Anahtar sözcükler, Bölümler, (Giriş, Amaç ve Yöntem, Bulgular, Tartışma ve Sonuç, Son Notlar, Kaynaklar, Tablolar ve Şekiller) dipnotlar
Erciyes Üniversitesi İletişim	Başlık Özet(Abstract) Anahtar Sözcükler (Key Words) Giriş, Yöntem Bulgular Sonuç ve Değerlendirme Kaynakça
Gazi İletişim Fakültesi	Başlık Özet Anahtar Sözcükler Yabancı dildeki Başlık Abstract Key Words, Giriş Yöntem, Ana Metin Bulgular, Tartışma Sonuç Kaynakça

Üniversitenin adı	Çalışmada Takip Edilmesi Gereken Sıra
Kocaeli Üniversitesi İletişim	<p>İngilizce Özet Türkçe Özet Giriş Alt Bölümler Son Bölüm Sonuç ve Tartışma Notlar, Kaynakça Ekler</p>
Selçuk İletişim	<p>Başlık Özet Anahtar Sözcükler Yabancı Dildeki Başlık Abstract, Keywords, Giriş Ana Metin Sonuç Kaynaklar</p>
Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi	<p>Özet Anahtar Kelimeler İkinci dildeki M.Başlığı Abstract Key words Giriş Ana Metin Sonuç Kaynakça Ekler</p>

Üniversitenin adı	Çalışmada Takip Edilmesi Gereken Sıra
Arel Ü.İletişim Fakültesi	Özet Anahtar sözcükler Metin (giriş, yöntem, sonuç veya tartışma) Teşekkür (varsa) Kaynakça
Karadeniz Teknik İletişim	Özet Anahtar kelimeler Giriş Gelişme (metodoloji, analiz, bulgu, yorum ve tartışma sonuç)

Tablo 2: Pozitivist Bilim Anlayışı ve Dergi Sıralamasının Karşılaştırılması

Pozitif Bilim Anlayışı			Giriş	Yöntem		Bulgular ve Sonuçlar		Kaynakça
Akdeniz Ü	+ Özet	+ Anahtar K	Giriş	Ana M.	Yönte m	Bulgular	Tartışma - Sonuç	Kaynakça
İ.Ü. İletişim	+	+	Giriş	Amaç	Yönte m	Bulgular,	Tartışma Sonuç	Son Notlar, Kaynaklar Tablolar ve Şekiller
Erciyes	+	+	Giriş	Yöntem	Bulgula r	-	Sonuç ve Değerlen .	Kaynakça
Gazi İletişim	+	+	Giriş	Yöntem	Ana Metin	Bulgular	Tartışma Sonuç	Kaynakça
Kocaeli	+	+	Giriş	Alt Bölümler	Son bölüm	Sonuç ve Tartışma	Notlar	Kaynakça Ekler

Pozitif Bilim Anlayışı			Giriş	Yöntem		Bulgular ve Sonuçlar		Kaynakça
Selçuk	+	+	Giriş	Ana M.	-	-	Sonuç	Kaynaklar
Gümüşhane	+	+	Giriş	Ana Metin	-	-	Sonuç	Kaynakça ekler
Arel	+	+	Giriş	Yöntem	-	-	Sonuç veya tartışma	Teşekkür (varsa) Kaynakça
Karadeniz Teknik	+	+	Giriş	Metodoloji	Analiz	Bulgu-yorum	Tartışma -Sonuç	-

Tablo 2’de yer alan fakültelerin sıralamaları pozitif bilim anlayışında yer alan sıralama ile karşılaştırıldığında (toplam 9 fakülte dergisi) başlıkların farklılığına karşın çoğunluğunun makale yayınlamak isteyenlerden aynı sıralamayı istedikleri görülmektedir. Bu sonuç tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo: 3 Pozitif Bilim Anlayışının temel Formatı ve Dergilerin Sıralamaları

Pozitif Bilim Anlayışı	Giriş	Yöntem	Bulgu –Sonuç Tartışma	Kaynakça
Dergiler	9	6	7	9

3. İletişim Fakülteleri Dergilerinde Yayımlanan Makalelerin İçkin Eleştirisi

Bu bölümde iletişim fakülteleri dergilerinde yer alan makaleler, yayın ilkeleri-kuralları bölümünde dergiye makale göndereceklerden istedikleri sıralamanın karşılaştırması yapılacaktır. Başka bir anlatımla olması gereken ile olan arasındaki ilişki sorgulanacaktır. Çalışmanın kapsamında yer alan dergilerin web sayfalarında yer alan son sayıları yayınlanacak makalelerde izlenmesi gereken sıralar bağlamında çözümlenmiştir.

3.1. Dergilerin Sıralaması ve Dergilerde Yer Alan Makalelerin Sıralaması

Bu bölümde araştırma içinde yer alan fakülte dergilerinin kuralları ve Dergilerinde yer verilen makalelerin karşılaştırmalı çözümlemesi yapılacaktır.

Tablo: 4 İ.Ü. İletişim Fakültesi

İ.Ü.İletişim Kuralları (Kuralcı)	Giriş	Amaç	Yöntem	Bulgular,	Tartışma Sonuç	Son Notlar, Kaynaklar Tablolar ve Şekiller
Dergi Çözümlemesi (Görgül)	9	4	4	4	8	9

İletişim Fakültesi Dergisi: Yıl: 2010 Sayı 39 Giriş, Amaç ve yöntem, Bulgular, Tartışma ve Sonuç, Son notlar, Kaynaklar ve Tablolar ve Şekiller gibi bölümlerin sıralaması verilmiştir. Çalışmanın yapıldığı tarihlerde fakültenin web sayfasında makalelerin özetlerine yer verilmiştir. Çözümleme için İletişim Fakültesi Kütüphanesi'nde bulunan son sayı dikkate alınmıştır.

Derginin bu sayısında toplam 9 makaleye yer verilmiştir. Makalelerin tamamında giriş bölümüne yer verilmiştir. Amaç Yöntem ve Bulgular, Tartışma bölümüne yer verilen makale sayısı 4'dür. Bu bölümler 5 makalede yer almamıştır. Sonuç bölümü 8 çalışmada yer almıştır. Kaynaklar, 9 makalede yer almaktadır. Son Notlar, 5 makalede son not yer almaktadır. (Bknz Tablo: 4) Bu sonuçlar göstermektedir ki Yazı Teslim ve Yayın Kurallarına uymayan farklı makaleler de dergide yer almaktadır. Bu bağlamda ayrıca bir araştırma konusu da önerilebilir, dergilerde yer alan makalelerin alanla bağının nasıl kurulduğu kurulması gerektiğidir.

Çalışmanın kapsamında yer alan dergilerin web sayfalarında yer alan son sayıları izlenmesi gereken sıralar bağlamında çözümlenmiştir. Bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere dergi yayın kurallarında yer alan makale sıralama listesinin tüm makalelerde dikkate alınmadığı görülmektedir. Bunun nedeni araştırma konusuyla ilgilidir. Psikanalitik bir çözümleme yapılan makalede istenen sıralamaya uyma durumu söz konusu değildir. Giriş, Sonuç ve Kaynakça başlıklarının tüm makalelerde kullanılmasının dışında diğer başlıklarda bir uyum söz konusu olmamıştır. Çalışmanın konusu, amacıyla bağlantılı bir sonuçtur.

Tablo: 5 Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi

Akdeniz Ü (Kuralcı)	Özet	Anahtar K	Giriş	Ana M.	Yöntem	Bulgular	Tartışma - Sonuç	Kaynakça
Dergi Çözümlemesi (Görgül)	-	-	12	10	8	3	1(Tartışma) 12(Sonuç)	12

Yazı Teslim Kurallarının ikinci maddesinde orijinal(özgün) çalışmalar olması gerektiği, bunların dışında kitap eleştirisi, akademik yorum ve değerlendirme, bildiri, çeviri ve benzeri yazılara da yer verilebileceği belirtilmektedir. Çalışmada takip edilmesi gereken sıra: Başlık, özet, Anahtar Kelimeler, Yabancı Dildeki Başlık, Abstract, Keywords, Giriş, Ana Metin, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Kaynakça.

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisinin 14.sayısında 12 adet makale yer almıştır. Bu makaleler çözümlendiğinde Giriş bölümünün tüm makalelerde yer aldığı görülmektedir. Ana metin başlığına uygun bölümler 10 makalede yer almaktadır, Yöntem başlığı altında yer alan makale sayısı ise 8 Bulgular başlığının kullanıldığı makale sayısı 3 Tartışma başlığı 1 makalede kullanılmıştır. Sonuç başlığının kullanıldığı makale sayısı 12 Tartışma 1, Değerlendirme ve Sonuç 1 makalede kullanılmıştır. Kaynakça başlığının kullanıldığı makale sayısı ise 12'dir.

Yukarıdaki değerlendirme tablosunda da görüldüğü gibi İletişim Fakültelerinin dergilerinde makalenin yayınlanması için olgucu bilim anlayışını benimsemek gerekmektedir. Eğer Gösterebilimsel bir çözümleme ya da yorumbilimsel bir çözümleme yapmak isterseniz bu kurallara göre yazınızın olgucu bilim anlayışına uymadığı için yayımlanmaması gerekir. Ancak dergilerde yayımlanan makaleler incelendiğinde (gösterebilimsel çözümleme, içerik çözümlemesi vb yapıldığı/yaptığımız) görülmektedir. Dergilerde olgucu bilim anlayışının uygulanmasının düşünsel açıdan bir seçim olup olmadığının ayrıca başka bir araştırmayla ayrıntılı bir biçimde saptanması gerekmektedir.

Tablo: 6 Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi

Gazi İletişim (Kuralcı)	Giriş	Yöntem	Ana Metin	Bulgular	Tartışma - Sonuç	Kaynakça
Dergi Çözümlemesi (Görgül)	13	6	13	4	13	13

Dergi konusunda kuram ve uygulamaya yönelik akademik çalışmaların yayınlandığı belirtilmektedir. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, iletişim tarihi, İletişim Sosyolojisi, İletişim Psikolojisi, İletişim Ekonomisi, Yöntembilim, Siyasal İletişim, Medya Çalışmaları, İletişim Hukuku, Kültür alanlarını kapsamaktadır. Çalışmada takip edilmesi gereken sıralama: Başlık, Özet, Anahtar Sözcükler, Yabancı Dildeki Başlık, Abstract, Key Words, Giriş, Yöntem, Ana Metin, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Kaynakça. Toplam 13 makale yayınlanın dergide Yöntem 7 ve Bulgular bölümleri 9 makalede yer almamaktadır. Başlıklar dışında ayrıca yapılması önerilen bir çalışma da çalışmalarda kullanılan yöntemlerin ayrıntılı biçimde incelenmesidir. (Gazi İletişim Fakültesi Dergisi Sayı 32 Bahar 2011).

Tablo: 7 Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi

Marmara (Kuralcı)	Giriş	Yöntem	Ana Metin	Bulgular	Tartışma Sonuç	Kaynakça
Dergi Çözümlemesi (Görgül)	15	4	13	2	15	15

Alana katkı sağlayacağı düşünülen çeviriler, hakem değerlendirmesine gerek kalmaksızın yayın kurulu kararıyla yayınlanabilir kararına ek olarak, özetle araştırmannın kapsamı, amacı yöntemi, ulaşılan sonuçlar ile konudan kısaca söz edilmesi gerektiği belirtilmekte ve ayrıca çalışmada izlenmesi gereken sıralama bulunmamaktadır. Tablo 7 de oluşturulan başlıklar metinlerde sunulan başlıklara bağlıdır. (Marmara İletişim Dergisi Sayı 17, 2010).

Tablo: 8 Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi

Selçuk (Normatif)		Giriş	Ana M.			Sonuç	Kaynaklar
Dergi Çözümlemesi (Ampirik)	Bulgular 6	11	11	Research	Yöntem 8	12	12

Çalışmada takip edilmesi gereken sıralama: Başlık, Özet, Anahtar Sözcükler, Yabancı Dildeki Başlık, Abstract, Keywords, Giriş, Ana Metin, Sonuç ve Kaynaklar. (Selçuk İletişim Dergisi Cilt 7 Sayı:2 Ocak 2012:)

Tablo: 9 Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi

Gümüşhane (Kuralcı)	Giriş	Ana Metin		Sonuç	Kaynakça ekler
Dergi Çözümlemesi (Görgül)	9	9	Yöntem:7	Sonuç:7 Bulgular:4	9

Metnin planı: Türkçe Makale Başlığı, Özet, Anahtar Kelimeler, İkinci Dildeki Makale Başlığı, Abstract, Key Words, Giriş, Ana Metin, Sonuç, Kaynakça, Ekler Derginin belirtilen sayısında 9 makale yer almıştır. Giriş, Ana Metin ve Kaynakça bölümlerine tüm makalelerde yer verilmiştir.

Yöntem ve Sonuç bölümü bulunan makale sayısı 7'dir. Bulgular bölümüne yer veren makale sayısı ise 4'dür. (Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi: Sayı 3 Mart 2012).

Tablo:10 Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi

Arel (Kuralcı)	Giriş	Yöntem			Sonuç veya tartışma	Teşekkür(varsa) Kaynakça
Dergi Çözümlemesi (Görgül)	7	5	Literatür 6	blg	7	7

Makale metin sıralaması: Başlık, yazar(lar)'ın adı ve adres(ler), özet ve anahtar sözcükler, metin (giriş, yöntem, sonuç veya tartışma), teşekkür (varsa), Kaynakça. Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi: Mayıs 2011 Yıl:1, Sayı:1:

Tablo:11 Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Fakültesi

Karadeniz Teknik (Kuralcı)	Giriş	Metodoloji	Analiz	Bulgu-Yorum	Tartışma-Sonuç	
Dergi Çözümlemesi(Ampirik)	Giriş: 5 Literatür:2	4	2	3	4	Kaynaklar 5

Çalışmada Başlık, Türkçe ve İngilizce özetler ve anahtar kelimeler, Gelişme Bölümü (uygun metodoloji, analiz) Bulgu, yorum ve tartışma gibi başlıklarla desteklenmeli ve sonuç bölümünde bulgular alandaki var olan bilgi ile karşılaştırmalı biçimde yorumlanmalıdır. Açıklaması yer almaktadır. Derginin anılan sayısında 5 makale yer almıştır. Analiz ve Literatür bölümlerine 2 makalede yer verilmiştir. Bulgu ve yorum bölümüne yer verilen makale sayısı ise 3'tür. Metodoloji Bölümüne 4 makalede yer verilmiştir. Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi: Ocak 2012, yıl:2, sayı:3:

Bölüm Sonucu: Sonuç olarak normatif olan ile deneye dayalı olan arasında farklılıklar bulunmaktadır. Gerçek olan ile söylenen arasında farklılık söz konusudur. Öz- biçim- görünen- eğilim- arasında sürekli olan bir kopukluk ayrılık söz konusudur. Kuram, uygulama birlikteliği mi? yoksa kuram, uygulama ayrılığı mı? Günümüzde sorgulanması gereken bir sorunsal niteliğiyle yine göz önünde bulundurulmaktadır, bu da tarihten gelen izlerin takip edilerek yanıtlanması gereken sorulardır. Farklı disiplinler, ideolojiler kokusunun her alana sinmesi gibi bu bağlamda da kendini açığa vurduğu görülmektedir. Sözler yarasına uymamaktadır. Bilim değeri değişim değerine araçsallaşmaya indirgenmiştir başka bir söyleyişle, toplumsal ilişkilerin sürekli dönüştürülüp sarsılması söz konusu. Böylece anamalcı/ kapitalist çağın temel özelliği yerli yerinde durmaktadır.

4. Tartışma Ve Sonuç

Bilimsel de sayılsa, gerçeklik denilen bir kavramın insan bilimlerinde /toplum bilimlerinde olgucu bilimlere göre sürekli elden kayan daha doğrusu yakalanması güç olan bir kavram tanımını taşıdığı gözlemlenebilir!

Belki de bu nedenle Umberto Eco'nun yanı sıra İtalyan göstergebilimcilerden ve Paris göstergebilim okulu önde gelen üyelerinden göstergebilimci Prof. Dr. Paolo Fabbri (Venedik Üniversitesi) insan bilimlerinin gerçekte olgucu bilimlerden çok daha güçlükle algılanacak ve üzerinde çalışılmazsı güç bilim alanı olduğundan söz ederken tam da bunları öne sürmüştür... Örneğin göstergebilim Paris Okulu kurucusu A.Julien Greimas özgün kuramını oluştururken tek kuramlı bir bilim dalı (ki şimdilerde iletişim bilimi'nin ta kendisi olduğu düşüncesi tümüyle yerleşik ve güçlü bir düşünce tanımına kavuşmuştur) savıyla ortaya çıkmış tümüyle özgün bir bilim dalı yapılandırırken öncelikle ve de hiç kuşkusuz özellikle de uygulama yapmayı on yıl kadar ötelemiştir. Uygulamanın kısa bir süre öncesinde ve uygulamaların yavaş yavaş çözümleme konumunda yayımlanmaya başladığında da yöntemini ve göstergebilim sözlüğünü sunmuştur. Böylesi bir alanın daha çok çözümlenmeler aracılığıyla yine yeniden doğrulanmasından öte gelişmesinin amaçlanması için kaçınılmaz bir yordam görünümü sergilemektedir. Bu bir bilimsel yöntem yaklaşımıdır...

Bir iletişim biliminden örnek verilmesinin nedeni bu iletişim biliminin tam da "iletişim bilimi" olması ve bu alanda bir çalışmanın iletişim dergilerinde yer alırken nasıl bir çerçeve içerisinde "nereye kadar kuram nereye kadar uygulama/çözümleme nereye kadar da özgün? Sorular yumağına yanıt vermesi gerekir! Bu bağlamda sorumlu bir yandan yazar, öte yandan da yazıya bilimsel hakemlik yapan kişi ya da kişiler olmak durumundadır! Bu yazının bilimsel çerçevesi ve de bilimsel içeriği ile ilgili bir saptamanın ta kendisidir. Ayrıca çerçevenin biçimsel yanı ise kesinlikle derginin oluşturduğu kurallara dayalıdır! Bu kurallara uygun olmayan bir yazının hakemlere gönderilmesi bile düşünülemez! Hakemin sorumlu olduğu daha ince bir biçimsellik, biçim ile içeriğin uyumu bağlamında yer almalıdır.

Her dergi kendi koyduğu bilimsel yayın kurallarından sorumludur, araştırmacı ya da yazar bu kuramları benimsediğini zaten yazısını o dergiye göndermekle ortaya koyar...

Kaynakça

Atabek, Ümit. İletişim Araştırma Yöntem ve Teknikleri Ders Notları, <http://www.umitatabek.net/kitle-yontem.html>, Erişim: 2006.

Behrens R. (2011). Adorno Sözlüğü Versüs.

Budak S. (2000). Psikoloji Sözlüğü, Bilim Sanat Yayınları, Ankara.

Erdoğan, İ. (2003). Pozitivist Metodoloji, Erk, Ankara, s.13 .

Güçlü, A. Baki; Uzun, Erkan; Uzun, Serkan; Yoksal, Ü. Hüsrev, Bilim ve Sanat Yayınları Felsefe Sözlüğü, TDK, içkinlik maddesi: Erişim: [http:// www](http://www) (Hilal Kaplan, Müslümanlar ve Sekülerizm)

Marshall G. çev. Akınhay O, Kömürcü (1999). Sosyoloji Sözlüğü Bilim Sanat Yayınları Ankara, 1999.

Süreyya Kocabey, Gündelik Yaşamın Tiyatrosu, ilefgazi.edu.tr/dergi Erişim:2011 <http://www.goethe.de/ges/phi/ekp/eh> 3352666.html.

Hacettepe Üniversitesi tıp fakültesi Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi Araştırma

İ.Ü. Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Sosyal Bilimler Dergisi Yayın İlkeleri, <http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/psikoloji/kurallar.doc> Erişim : 2011.

İstanbul üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü Psikoloji Çalışmaları dergisinin makale yazım kuralları http://www.dcyogunbakim.org/sayfalar/yazarlara_bilgi.asp

http://www.istanbul.edu.tr/iletisim/images/2010/01123_yayin_kurallari_2010.doc

<http://iletisim.akdeniz.edu.tr/akademik-dergi> Erişim: 2010.

<http://www.ilet.gazi.edu.tr/index.php?yayinilkeleri> Erişim: 2011.

http://iletisim.marmara.edu.tr/yayin_kurallari.php Erişim: 2010.

<http://iletisim.selcuk.edu.tr/index.php?sayfa=> kurallar Erişim: 2012.

<http://egifder.gumushane.edu.tr/kural.html> Erişim: 2012.

http://www.arel.edu.tr/iletisimfakulte/yazi_teslim_kurallari.html Erişim: 2011.

<http://www.iletisimarastirmalari.com/yzm-kurallar-yaz-kurallar.html?tmpl=compone> Erişim: 2010.

<http://www.felsefeekibi.com/> Erişim: 2011.

http://www.dcyogunbakim.org/sayfalar/yazarlara_bilgi.asp Erişim : 2011.